

Mäns våld mot kvinnor ska upphöra

Länsstyrelsen har uppdrag från regeringen att stödja samordningen av insatser i länet som syftar till att motverka mäns våld mot kvinnor. Som grund för denna länsamverkan ligger en strategi som antogs år 2009 och som nu omarbetats för andra gången.

Den nya strategin gäller åren 2017-2020 och inkluderar hedersrelaterat våld och förtryck samt prostitution och människohandel för sexuella ändamål.

Genom strategin och en årlig handlingsplan läggs grunden för ett än mer målinriktat och samordnat arbete mot mäns våld mot kvinnor. Syftet är att länets kommuner, hälso- och sjukvård samt

andra berörda myndigheter ska samverka och samordna sitt arbete för att utveckla stödet till våldsutsatta i nära relationer (kvinnor, män och barn) samt förebygga och avskaffa våldet.

Väl fungerande insatser förutsätter även samverkan med ideella föreningar i länet som bedriver stödarbete inom de områden som strategin omfattar.

En nyhet är den gemensamma styrgrupp som de samverkande myndigheterna tillsatt. Styrgruppen har mandat att fatta beslut i respektive organisation, vilket innebär att stödet i länet kan bli effektivt, likvärdigt och av god kvalitet.

HANDLINGSPLAN 2020

1. Utveckla och stärk det våldsförebyggande arbetet

Mer uppmärksamhet behöver läggas på orsaker till våld i nära relationer och större fokus måste också riktas mot män och pojkar. Då mäns våld mot kvinnor grundar sig i brist på jämställdhet krävs ett aktivt jämställdhetsarbete på samhällets alla nivåer.

■ Utvecklingsåtgärder, insatser och ansvar

- Påverka ungas attityder och värderingar.
 - * **Insats:** Trygghetsatsning på Västerås cityfestival genom medverkan på plats och spridning av information.
 - * **Ansvar:** Länsstyrelsen och Västerås stad.
 - * **Insats:** Arrangera fotbollscupen Safe youth cup i syfte att sprida information och kunskap om hedersrelaterat våld.
 - * **Ansvar:** Länsstyrelsen, Västerås stad och idrottsrörelsen.
- Engagera män och pojkar.
 - * **Insats:** Genomförande av projektet "En kommun fri från våld".
 - * **Ansvar:** Västerås stad i samverkan med Män för jämställdhet.
 - * **Insats:** Samtalsgrupper för män, utifrån Män för jämställdhets koncept #allmän.
 - * **Ansvar:** Länsstyrelsen och Studieförbundet Vuxenskolan.
- Öka tillgängligheten av våldsförebyggande insatser i förskola, skola och inom idrottsrörelsen.
 - * **Insats:** Sprida konceptet "En kommun fri från våld" i hela länet.
 - * **Ansvar:** Länsstyrelsen och Västerås stad.

* **Insats:** Sprida goda exempel på våldsförebyggande insatser genom konferenser i samverkan med flera aktörer. Till exempel locker-room talk, våld och doping.

* **Ansvar:** Länsstyrelsen i samverkan med Mälardalens högskola och idrottsrörelsen.

2. Förbättrad upptäckt av våldsutsatta

Tidig upptäckt av våld ger större möjligheter att förhindra fortsatt våld och ge bättre stöd till våldsutsatta. Det finns grupper där det är särskilt angeläget att tidigt upptäcka våldsutsatthet. En sådan grupp är flickor och unga kvinnor i åldern 13-25 år.

■ Utvecklingsåtgärder, insatser och ansvar

- Sprid och ge kunskap om metoder för tidig upptäckt av våldsutsatthet inom socialtjänst och hälso- och sjukvård.
 - * **Insats:** Att sprida webbkurs om våld i hela länet, övriga utbildningsinsatser.
 - * **Ansvar:** Länsstyrelsen.
- Utveckla samverkan mellan yrkesgrupper som arbetar med djurskydd och socialtjänsten.
 - * **Insats:** Utveckla metoder för ärendehantering samt informations- och utbildningsinsatser om sambandet djur och våld.
 - * **Ansvar:** Länsstyrelsen.

- Öka kunskapen om vuxnas och barns våldsutsatthet för olika aktörer i samhället.

* **Insats:** *Utbildningsinsats för förskola och skola.*

* **Ansvar:** *Länsstyrelsen och Barnhus Västmanland.*

* **Insats:** *Utbildning om våld i nära relationer till fastighetsbolag i länets kommuner.*

* **Ansvar:** *Kommunerna i samverkan med Länsstyrelsen.*

- Öka kunskapen om flickors och unga kvinnors utsatthet.

3. Samverkan, samordning och uppföljning

Våldsutsatta personer, såväl vuxna som barn, kommer ofta i kontakt med flera olika myndigheter och aktörer. Samverkan kring individens behov är den viktigaste framgångsfaktorn för att upptäcka våld och ge stöd till våldsutsatta.

■ Utvecklingsåtgärder, insatser och ansvar

- Utveckla samverkan med fler myndigheter: Försäkringskassan, Kronofogdemyndigheten, Skatteverket och Migrationsverket.

* **Insats:** *Kontakt tas med de olika myndigheterna och samverkan diskuteras.*

* **Ansvar:** *Länsstyrelsen.*

* **Insats:** *Se över representationen i befintliga nätverk.*

* **Ansvar:** *Länsstyrelsen.*

- Stärk kopplingen mellan den regionala samverkansgruppen och de lokala samverkansgrupperna.

* **Insats:** *Förtydliga den regionala samverkansgruppens uppdrag, mål och syfte.*

* **Ansvar:** *Länsstyrelsen.*

- Erbjud kompetensstöd till de lokala samverkansgrupperna för att utveckla sin samverkan.

* **Insats:** *Kvinnofridsamordnare erbjuds riktad stöd efter behov, både från Länsstyrelsen och från nätverket.*

* **Ansvar:** *Länsstyrelsen och nätverket för kvinnofridsamordnare.*

- Fortsätta att utveckla arbetet med länsgemensamma indikatorer för uppföljning av länsstrategin.

* **Insats:** *Utveckla och följa indikatorer.*

* **Ansvar:** *Länsstyrelsen i samverkan socialtjänsterna, Polisen, Åklagarkammaren, Kriminalvården, Region Västmanland och tjej- och kvinnojourerna.*

4. Bevara och utveckla kompetensnivån

Personal som möter både våldsutsatta och våldsutövare, ska arbeta utifrån en kunskapsbaserad praktik. Befintlig kunskap ska systematiseras och spridas.

■ Utvecklingsåtgärder, insatser och ansvar

- Länsstyrelsen erbjuder och utvecklar kompetens- och metodstöd.

* **Insats:** *Erbjuda kommuner, myndigheter och ideella organisationer utbildningar och kompetensstöd inom våld. Särskilt fokus på Webbkurs om våld, bedömningsmetoder (FREDA) och samtalsmetoden MI.*

* **Ansvar:** *Länsstyrelsen.*

* **Insats:** *Utbilda kollegautbildare i bedömningsmetoderna FREDA.*

* **Ansvar:** *Länsstyrelsen.*

* **Insats:** *Kvalitet i skyddat boende, utbildningsinsatser till socialtjänst och kvinnojourer.*

* **Ansvarig:** *Länsstyrelsen.*

- Länsstyrelsen samordnar nätverk för kompetensstöd, erfarenhetsutbyte och metodutveckling till nyckelpersoner.

* **Insats:** *Genomföra nätverksträffar för nyckelpersoner som möter äldre, funktionshindrade, personer i hederskontext och personer i prostitution eller människohandel.*

* **Ansvar:** *Länsstyrelsen.*

5. Utveckla skydd, stöd och behandling för dem som utsätts för våld samt stöd till män som utövar våld

Kvinnor/flickor och män/pojkar ska erbjudas stöd och hjälp av god kvalitet oavsett var de bor i länet. Män som utövar våld ska erbjudas stöd för att upphöra med sitt våldsbeteende.

Personer som utsätts för våld av närstående

■ Utvecklingsåtgärder, insatser och ansvar

- Säkerställ tillgång till hemligt/skyddat boende.

* **Insats:** *Samverkan mellan kommunerna och utförare av insatser för våldsutsatta om bland annat kvalitét i skyddat boende och avtalskrivning.*

* **Ansvar:** *Länsstyrelsen och kommunerna.*

- Öka kunskap om särskilt utsatta grupper och deras behov av bemötande och insatser.
 - * **Insats:** Kartläggning av kvalitén i skyddade boenden i Västmanlands, Uppsala och Gävleborgs län med särskilt fokus på tre utsatta grupper.
 - * **Ansvar:** Länsstyrelsen.
 - * **Insats:** Arrangera föreläsning om människohandel och prostitution.
 - * **Ansvar:** Länsstyrelsen.
 - * **Insats:** Regional lägesrapportering om arbetet med att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor samt lägesrapportering om utsatta EU-medborgare.
 - * **Ansvar:** Länsstyrelsen.

Barn som lever med våld i nära relationer

■ Utvecklingsåtgärder, insatser och ansvar

- Utveckla utredningsarbetet inom familjerätten när det förekommer våld och riskbedömningar avseende vårdnad, boende och umgänge.

- Öka kompetens och kunskap om barn i länets hemliga/skyddade boenden.

* **Insats:** Kartläggning av kvalitén i skyddade boenden i Västmanlands, Uppsala och Gävleborgs län med särskilt fokus på barnen.

* **Ansvar:** Länsstyrelsen

- Utveckla kunskap och rutiner för orosanmälan till socialtjänsten gällande barn.

* **Insats:** Öka kompetens och stöd i att ta fram rutiner och blanketter samt utbildningsinsats för förskola och skola.

* **Ansvar:** Region Västmanland samt Länsstyrelsen tillsammans med Barnhus Västmanland.

Personer som utövar våld mot närstående

■ Utvecklingsåtgärder, insatser och ansvar

- Att våldsutövande personer får tillgång till stöd och hjälp inom socialtjänsten i länets alla kommuner.

* **Ansvar:** Kommunerna.

- Öka kunskapen om våldsutövande föräldrar.

* **Insats:** Erbjudna en utbildningsdag med fokus på barn och bland annat deras umgänge med våldsutövande förälder.

* **Ansvar:** Länsstyrelsen.

- Utveckla och utöka Centrum mot våld.

* **Insats:** Fler kommuner i länet ansluter sig till Centrum mot våld.

* **Ansvar:** Västerås stad och övriga kommuner.

6. Tillgång till lättillgänglig och anpassad information

Våldsutsatta behöver information för att kunna söka hjälp och stöd. Likaså måste våldsutövande män ges information om hur och var de kan söka hjälp för att komma ur sitt destruktiva beteende. Den informationen måste vara lättillgänglig och lätt att förstå.

■ Utvecklingsåtgärder, insatser och ansvar

- Alla myndigheter ska ha tillgång till information riktad till våldsutsatta, barn som bevittnat våd och våldsutövare.

* **Insats:** Det finns tryckt information (foldrar, affischer, kontaktkort, "nödkort" och så vidare) som alla myndigheter har tillgång till och kan erbjuda/sprida.

* **Ansvar:** Länsstyrelsen.

- Information ska finnas tillgänglig på andra språk än svenska, på lätt svenska samt vara anpassad till olika målgrupper.

* **Insats:** Informationsdagar om och spridning av infogeneratorn.se.

* **Ansvar:** Länsstyrelsen.

7. Utveckla rättsväsendets insatser

Idag finns det ett stort mörkertal vad gäller anmälan av våldsbrott i nära relationer. I den jämställdhetspolitiska utredningen konstateras att det är låg lagföring i ärenden som rör våld mot kvinnor. Det är allvarligt, eftersom det kan leda till att våldsutsattas tilltro till rättsväsendet minskar och att mörkertalet ökar.

■ Utvecklingsåtgärder, insatser och ansvar

- Mottagandet och bemötandet av våldsutsatta vuxna och barn ska utvecklas i samverkan mellan berörda myndigheter.

- Tid från anmälan till första förhöret ska kortas.

- Lärdom ska tas av genomförda ärenden med dödlig eller allvarlig utgång med syfte att förbättra rutiner.

* **Insats:** Undersöka möjligheter till samverkan (hinder i form av sekretess med mera).

* **Ansvar:** Länsstyrelsen.

- Män som döms för våld i nära relation, våld mot barn och/eller sexualbrott ska i större utsträckning genomgå återfallsförebyggande insatser inom Kriminalvården.

* **Ansvar:** Kriminalvården.

8. Hedersrelaterat våld/förtryck förhindras och motverkas

Hedersrelaterat våld och förtryck har sin grund i kön, makt, sexualitet och kulturella föreställningar kring detta. Vanligtvis drabbas unga kvinnor/flickor, men även unga män/pojkar blir utsatta för förtryck eller tvingas delta i förtryck.

■ Utvecklingsåtgärder, insatser och ansvar

- Informera kvinnor/flickor och män/pojkar om deras rättigheter, främst inom ramen för skolans verksamhet.
 - * **Insats:** Sprida kunskap genom engagerade ungdomar i Enade mot våld.
 - * **Ansvar:** Länsstyrelsen, Västerås stad, Rudbeckianska gymnasiet.
 - * **Insats:** Utbildningsdag om ansvar för mänskliga rättigheter.
 - * **Ansvar:** Länsstyrelsen.

- Stärk Resursteam Heder, myndighetsföreträdare med spetskompetens i hedersfrågor.
 - * **Insats:** Resursteam Heder utvecklas till ett tvärprofessionellt nätverk med representation från berörda myndigheter och samtliga kommuner.
 - * **Ansvar:** Länsstyrelsen.

- Genomför utbildningsinsatser för berörda myndigheter och ideella föreningar.
 - * **Insats:** Arrangera event kring hedersrelaterat våld.
 - * **Ansvar:** Länsstyrelsen.
 - * **Insats:** Personal inom skola och socialtjänst genomgår webbutbildning om hedersrelaterat våld.
 - * **Ansvar:** Kommunerna.

- Stärk samverkan mellan berörda aktörer, myndigheter och ideella föreningar.
 - * **Ansvar:** Länsstyrelsen.

9. Förhindra och motverka prostitution och människohandel för sexuella ändamål

Människohandel för sexuella ändamål innebär grova kränkningar av människors värdighet. Det är nästan bara män som köper sex. I länet finns en etablerad samverkansplan för myndigheters stöd till utsatta för prostitution och människohandel.

Under flera år har särskilda insatsveckor i samverkan gjorts för att kartlägga förekomst av prostitution i länet. Det finns inga tecken på att prostitutionen i länet minskar.

■ Utvecklingsåtgärder

- Motverka attityder kring sexköp.
 - * **Insats:** Kampanjen "Du avgör!".
 - * **Ansvar:** Länsstyrelsen tillsammans med länets kommuner.

- Stärk myndighetssamverkan kring människohandel och prostitution.
 - * **Ansvar:** Länsstyrelsen.
 - * **Insats:** Insatsveckor mot sexköp genomförs i samverkan.
 - * **Ansvarig:** Regionskoordinator, Polisen och Migrationsverket.

- Genomför utbildningsinsatser, grund- och spetsutbildningar för berörda myndigheter och ideella föreningar i dessa frågor.
 - * **Ansvar:** Länsstyrelsen.

- Utveckla och stöd arbetet med en länsövergripande koordinator för stöd till myndighetssamverkan och stöd till offer för människohandel och prostitution inom Region Mitt (Västmanlands län och Gävleborgs län).
 - * **Insats:** Fortsatt satsning under 2018.
 - * **Ansvar:** Länsstyrelsen tillsammans med Västerås stad.